

කොට්ඨිඹලි ජාතකය

තවද සංසාර සාගරයෙන් පරතෙරට පැමිණියාවූ තිලෝගුරු බුදුරජානන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි ක්ලේශ නිග්‍රහයක් අරභයා මේ ජාතකය දක්වන ලද.

ඒ කෙසේද යත්

එක් දවසක් පන්සියයක් හික්ෂුන් වහන්සේට කාමචිත්තයක් උපන ඒ උපන් කාමචිත්තය සර්වඥයන් වහන්සේ දූත වදා මහණෙනි කාමචිත්ත ව්‍යාපාද චිත්ත විහිංසාවිත්ත සිතීමෙන් මාර්ග නැමති ඵලාවිපාකයට බාධකය යම් ගස්බිලියෙක පක්ෂියෙක් වර්වස් කළේ නම් ඒ වර්වස්න නුග පැලය ඇතිව ඒ ගස විනාශයට පැමිණෙන්නා මෙන් රහත් ඵල නැමති විපාක නසාපියන්නේය. එමෙන් කාමචිත්ත නොසිතවයි වදාරා දේවතාවාතමාගේ ගස උන් පක්ෂියා දූක බාගියේද එමෙන් මහණෙනි කාමචිත්තයන් උපන්කල ඊට හිරුකව වාසය කරවයි වදාරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිත වූ සර්වඥයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත්

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් වහන්සේ රාජ්‍යය කරණ සමයෙහි එක්තරා ඉඹුල්වනයක ගුරුළු රජ්ජුරු කෙණෙක් වාසය කරන්නාහ. ඒ ගුරුලා මහත්වූ ශරීරයක් ඇතිව සමුද්‍රජලය දෙබෑ කොට නාගභවනයට වැද මහත්වූ නාගරාජයෙකු ඩැගෙණ පිටත්ව ආකාශයෙන් යන කලට නාගයා මහත් වෘක්ෂයෙක් වෙලාගත ගසක් උදුරා ඇරගෙණ ගුරුළු රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ වෘක්ෂයේ ඉඳ නාගයා ඉස මොල ආදී වූ දෙය අනුභව කොට නාගයාත් වෘක්ෂයත් එලිය. වැටෙන වෘක්ෂය සමුද්‍රයෙහි වැටෙන්නට වන වෘක්ෂයේ උන් පක්ෂියෙක් ඒ ගසින් පිටත්ව ගුරුළු රජ්ජුරුවන් උන් වෘක්ෂයේ ගොසින් උන්නේය. ඒ වෘක්ෂයේ උන් දේවතාවා හයින් කුස්තව වෙවුලන්නට වන, එවිට ගුරුළු රජ්ජුරුවෝ දේවතාවා දූක ඇයි තොප මා වැනි කෙණෙකුත් මහත්වූ ශරීරයක් ඇති නාගරාජයෙකුත් ඇවිත් උන් ගමනේ නොවෙවිලාදැන් වෙවුලන්නට කාරණා කිමිදැයි විචාළේය. දේවතාවා කියන්නේ මේ පක්ෂියා අනුභව කරන්නේ නුග දිඹුල් ආදී වූ ඵලජාතිය. මාගේ ගස ඉඳ ගස් බිලියෙක වර්වස් කෙළේ නම් නුග ගසෙක් හෝ යම් ගසෙක් ඇතිවි නම් මාගේ විමානය නසින්නේය. එසේ හෙයින් ඉදිරියේ වන උපද්‍රව දූක හයින් වෙවුලාගියෙමි කී සේයයි වදාරා මේ කොට්ඨිඹලි ජාතකය නිමවා වදාළ සේක. එසමයෙහි ගුරුලා නම් ශාරිපුත්ත ස්ථවිරය. එසමයෙහි දේවතාවා නම් බුදු වූ මම්මයයි වදාළ සේක.